

Vendim nr. 34 datë 28.02.2024

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Holta Zaçaj, Kryetare
Marjana Semini, Anëtare
Marsida Xhaferllari, Anëtare

në datën 28.02.2024 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 65 (A) 2023 të Regjistrit Themeltar, që i përket:

KËRKUESE: ALBANA BALLA

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 00-2023-4005 (342), datë 19.10.2023 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë; nr. 3519, datë 27.10.2016 të Gjykatës Administrative të Apelit, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 42, 43, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); ligji nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoi relatorin e çështjes Marsida Xhaferllari, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesja Albana Balla prej vitit 1998 deri në vitin 2012 ka punuar pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, fillimisht në detyrën e arkivistes dhe më pas të sekretares regjistruese.

2. Në datën 01.03.2012 ajo është njoftuar me shkrim prej kryetarit të gjykatës për fillimin e procedurës së shkarkimit nga puna për shkak të shkeljeve të rënda në punë që lidheshin me vonesat në njoftimin e të pandehurve të arrestuar dhe në dërgimin e dosjeve gjyqësore në gjykatën e apelit. Brenda ditës, kërkuesja i është përgjigjur me shkrim kryetarit të gjykatës, duke prapësuar se i kishte kryer detyrat me kujdesin e duhur dhe në zbatim të kuadrit ligjor, ndërsa vonesat ishin shkaktuar nga ftuesi gjyqësor. Sipas kërkueses, ajo ka vënë në dijeni kancelarin e gjykatës për këto vonesa, i cili i ka bërë vërejtje ftuesit gjyqësor.

3. Kryetari i gjykatës, me urdhrin nr. 103 prot., datë 13.03.2012 “Për largimin nga puna” (*urdhri nr. 103/2012*), ka larguar kërkuesen nga detyra, me motivacionin e mungesës së përgjegjshmërisë në kryerjen e detyrës, bazuar në nenin 144 të Kodit të Punës (*KP*) dhe nenin 18, pika 1, shkronja “g”, të ligjit nr. 9877, datë 18.02.2008 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”.

4. Duke mos qenë dakord me largimin nga detyra, kërkuesja ka paraqitur padi në gjykatë për rikthimin në vendin e mëparshëm dhe dëmshpërblimin nga zgjidhja e kontratës së punës në mënyrë të menjëhershme, pa shkaqe të justifikuara dhe në shkelje të afatit të njoftimit.

5. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 1866, datë 15.07.2013, ka vendosur pranimin e pjesshëm të padisë, duke urdhëruar shpërblimin e kërkueses me pagën e 10 muajve për zgjidhjen e menjëhershme pa shkaqe të justifikuara të kontratës së punës, me pagën e 3 muajve për mosrespektimin e afatit të njoftimit për zgjidhjen e kontratës së punës, si dhe me pagën e 13 muajve e 15 ditëve për vjetërsinë në punë. Kundër këtij vendimi kanë paraqitur ankim të dyja palët.

6. Gjykata e Apelit Vlorë, me vendimin nr. 24, datë 16.01.2014, ka shpallur moskompetencën lëndore dhe ia ka dërguar aktet për kompetencë Gjykatës Administrative të Apelit. Kjo e fundit, me vendimin nr. 867, datë 19.03.2014, ka vendosur prishjen e vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë dhe dërgimin e çështjes për rigjykim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Vlorë, për shkak të shkeljeve të rënda procedurale.

7. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Vlorë, me vendimin nr. 1159, datë 22.07.2014, ka vendosur pranimin e pjesshëm të padisë, duke urdhëruar shpërblimin e kërkueses me pagën e 10 muajve për zgjidhjen e menjëhershme pa shkaqe të justifikuara të kontratës së punës, me pagën e 3 muajve për mosrespektimin e afatit të njoftimit për zgjidhjen

e kontratës së punës, si dhe me pagën e 6.5 muajve për vjetërsinë në punë. Gjithashtu, gjykata ka vendosur pushimin e gjykimit për kërkimin për rikthimin në vendin e punës për shkak të heqjes dorë të kërkueses. Kundër vendimit ka paraqitur ankim punëdhënësi, ndërsa kërkuesja ka paraqitur kundërankim.

8. Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin nr. 3519, datë 27.10.2016, ka vendosur ndryshimin e vendimit të gjykatës administrative të shkallës së parë dhe rrëzimin e padisë. Kundër këtij vendimi kërkuesja ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë.

9. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-4005 (342), datë 19.10.2023, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së apelit.

10. Në datën 29.12.2023 kërkuesja i është drejtuar me ankim kushtetues individual Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*), sipas objektit.

II

Pretendimet e kërkueses

11. **Kërkuesja**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se vendimet e kundërshtuara i kanë cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në aspektet e mëposhtme:

11.1. *Standardi i arsyetimit të vendimit gjyqësor* në lidhje me të drejtën materiale që ishte e zbatueshme për çështjen e kërkueses. Gjykata e Administrative e Apelit dhe Gjykata e Lartë nuk kanë bërë analizë të thelluar të provave dhe implikimeve ligjore, por janë kufizuar vetëm me parashtrimin e fakteve dhe argumenteve të palëve, si dhe parashtrimin e bazës ligjore të aplikueshme.

11.2. Vendimet gjyqësore janë bazuar në gjetjet e relacionit të datës 21.09.2012, provë kjo që nuk ka qenë objekt shqyrtimi në procesin administrativ të shkarkimit të kërkueses nga detyra. Gjykatat nuk e kanë analizuar këtë provë, por e kanë marrë të mirëqenë.

III

Vlerësimi i Gjykatës

A. Për legjitimitimin e kërkueses

12. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për

gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuara në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

13. Kriteret për pranueshmërinë e ankimit kushtetues individual janë të natyrës kumulative, në kuptimin që ato duhet të plotësohen njëkohësisht. Për pasojë, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkuuesi të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjykimit kushtetues.

14. Kolegji vlerëson se kërkuuesja legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të shkronjës “f” të pikës 1 të nenit 131 dhe shkronjës “i” të pikës 1 të nenit 134 të Kushtetutës, pasi është palë në procesin gjyqësor objekt të ankimit kushtetues individual, për rrjedhojë ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

15. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, kërkuuesja i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual pas përfundimit të procesit gjyqësor në të tria shkallët e gjyqësorit të zakonshëm dhe pasi ka shteruar në formë e substancë mjetet e zakonshme të ankimit ndaj vendimeve të gjykatave më të ulëta. Për rrjedhojë, Kolegji, bazuar në nenin 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës dhe nenin 71/a, pika 1, shkronja “a”, të ligjit nr. 8577/2000, çmon se kërkuuesja e ka përmbushur edhe këtë kriter paraprak.

16. Kërkuuesja legjitimohet edhe *ratione temporis*, në kuptim të nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi më i fundit në kohë, ai i Gjykatës së Lartë, mban datën 19.10.2023, ndërsa ankimi kushtetues është paraqitur në datën 29.12.2023, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

17. Për sa i përket legjitimitetit *ratione materiae*, kërkuuesja ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, duke parashtruar se Gjykata Administrative e Apelit dhe Gjykata e Lartë, në kundërshtim me standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor, kanë analizuar çështjen e kërkueses në mënyrë sipërfaqësore në drejtim të ligjit të zbatueshëm, si dhe janë bazuar në një provë, e cila nuk ishte shqyrtuar gjatë procesit administrativ. Kolegji konstaton se ky pretendim *prima facie* hyn në juridiksionin e Gjykatës, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, ndaj bazueshmëria e tij në themel do të analizohet në vijim.

18. Gjykata ka theksuar se e drejta për proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142,

pika 1, të Kushtetutës. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë, funksioni i të cilit është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Gjykata e vlerëson arsyetimin e një vendimi gjyqësor vetëm në kuadrin e përmbushjes ose jo të standardeve kushtetuese, pasi nuk është detyrë e saj të analizojë provat dhe faktet ku është bazuar gjykata për zgjidhjen e çështjes së themelit. Kjo mbetet detyrë funksionale e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm (*shih vendimet nr. 17, datë 23.03.2023; nr. 19, datë 07.07.2022; nr. 18, datë 30.03.2021 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt dhe për këtë arsye vendimet e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm nuk vihen në dyshim, përveç rasteve kur gjetjet e tyre mund të konsiderohen si arbitrare ose haptazi të paarsyeshme. Thënë ndryshe, ajo vepron në rastin kur gabimi ligjor ose faktik nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm është aq i dukshëm, sa një gjykatë e arsyeshme nuk mund ta kishte bërë ndonjëherë ose i tillë që gjykimin e bën të padrejtë (*shih vendimin nr. 30, datë 29.05.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

19. Në rastin konkret, Kolegji vëren se në përfundim të rigjyimit në shkallë të parë, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Vlorë, me vendimin nr. 1159, datë 22.07.2014, ka vendosur pranimin e pjesës së padisë, duke arsyetuar se zgjidhja e kontratës ishte bërë pa shkaqe të justifikuara dhe pa respektuar afatet e njoftimit. Sipas asaj gjykate, kërkesja mund të ishte gjetur me shkelje të detyrave të saj, por për një pjesë të tyre nuk mund të mbante përgjegjësi vetëm ajo, por edhe nëpunës të tjerë. Shkeljet e konstatuara nuk ishin kryer me dashje sa të kishin krijuar një situatë të tillë që nuk lejonte sipas parimit të mirëbesimit t'i kërkohej punëdhënësit vazhdimi i marrëdhënieve të punës (*shih faqen 6 të vendimit të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Vlorë*).

20. Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin nr. 3519, datë 27.10.2016, ka vendosur ndryshimin e vendimit dhe rrëzimin e padisë, duke arsyetuar se zgjidhja e kontratës së punës ishte diktuar nga shkaqe të justifikuara në kuptim të nenit 153 të KP-së. Në themel të arsyetimit, ajo gjykatë është bazuar në shkeljet e verifikuara gjatë procesit administrativ, duke u shprehur se në procesverbalin e takimit të datës 06.03.2012 është dokumentuar se kërkesja i ka pranuar faktet që u bënë shkak për zgjidhjen e kontratës së punës. Ajo ka konfirmuar se në datën 25.01.2011 njoftimi është kthyer i pakonfirmuar për shkak të adresës së pasaktë të të pandehurve dhe se në të njëjtën datë është proceduar me njoftimin e tyre nëpërmjet shpalljes, megjithatë dosja është dërguar në Gjykatën e Apelit Vlorë pas një viti, konkretisht në datën 27.02.2012. Gjithashtu, kërkesja ka konfirmuar edhe faktin e dërgimit me vonesë në gjykatën e apelit të dy dosjeve të tjera të lidhura me procedurat e ekstradimit, që është vlerësuar si shkelje

e rëndë nga Ministria e Drejtësisë në përfundimin e kontrollit të ushtruar prej saj në lidhje me procedurat e ekstradimit (*shih faqen 12 të vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit*). Sipas Gjykatës Administrative të Apelit, fakti që për shkeljet e konstatuara janë përgjegjës edhe persona të tjerë nuk e shkarkon kërkuesen nga përgjegjësia (*shih faqen 13 të vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit*).

21. Kolegji vëren se Gjykata Administrative e Apelit i është referuar relacionit nr. 344 prot., datë 21.09.2012 me objekt “*Verifikimi i dosjeve penale në fazën e komunikimit të vendimit të të pandehurve në mungesë*”, provë e paraqitur në procesin gjyqësor në shkallë të parë nga punëdhënësi, duke arsyetuar se e njëjta situatë shkeljesh është konstatuar edhe në 24 dosje të tjera të lidhura me vendime të shpallura në mungesë të të pandehurve dhe të përcjella në gjykatën e apelit me rreth 2 vjet vonesë. Për rrjedhojë, në ndryshim nga sa pretendon kërkuesja, Gjykata Administrative e Apelit, pasi ka verifikuar se provat e paraqitura nga gjykata në procesin e zhvilluar në gjykatën e shkallës së parë kanë qenë të mjaftueshme për largimin e saj nga detyra, ka theksuar se këto fakte të bazuara në këtë provë, edhe pse nuk kanë qenë shkak për largimin e kërkueses nga puna, konfirmojnë mospërmbushjen e detyrave funksionale në një numër shumë herë më të madh dosjesh nga ato që kanë sjellë ndërprerjen e marrëdhënies së punës.

22. Në vijim, Gjykata e Lartë me vendimin nr. 00-2023-4005 (342), datë 19.10.2023, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së apelit, duke interpretuar nenin 153, pika 2, të KP-së dhe duke vlerësuar se zgjidhja e marrëdhënies së punës ishte bërë në mënyrë të menjëhershme dhe për shkaqe të justifikuara, ndaj kërkuesja nuk gëzon mbrojtje ligjore për vazhdimin e marrëdhënies së punës ose dëmshpërblim. Sipas Gjykatës së Lartë, nëpunësi gjyqësor merr pjesë në seancë gjyqësore, merr masa për zbatimin e urdhrave, si dhe ndjek procedurën e njoftimit të akteve dhe kryen detyra të tjera që lidhen me procesin gjyqësor, për rrjedhojë shërbimet ndihmëse në gjykatë luajnë një rol të rëndësishëm mbështetës për gjykatën dhe gjyqtarin në dhënien e drejtësisë (*shih paragrafët 25-27 të vendimit të Gjykatës së Lartë*). Vendimi për largimin e kërkueses nga puna ka ardhur për shkak të shkeljeve të rënda në punë që lidheshin me vonesat në njoftimin e të pandehurve të arrestuar dhe të dërgimit të dosjeve gjyqësore në gjykatën e apelit me vonesë dhe të dy dosjeve të tjera të lidhura me procedurat e ekstradimit, që është vlerësuar si shkelje e rëndë nga Ministria e Drejtësisë në përfundimin e kontrollit të ushtruar prej saj në lidhje me procedurat e ekstradimit. Për më tepër, Gjykata e Lartë i është referuar edhe relacionit nr. 344 prot., datë 21.09.2012, që dokumentonte shkeljet e tjera të kërkueses, duke përsëritur arsyetimin e gjykatës së apelit se edhe pse ato shkelje nuk

kanë qenë shkak për largimin e kërkueses nga detyra, konfirmojnë faktin se ajo nuk ka përmbushur detyrat e saj në një numër edhe më të madh rastesh (*shih paragrafin 24 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

23. Për sa më lart, Kolegji çmon se Gjykata Administrative e Apelit dhe Gjykata e Lartë në rastin e kërkueses nuk kanë cenuar standardin kushtetues të arsytimit të vendimit, por kanë vepruar brenda detyrave funksionale të tyre. Kështu, Gjykata Administrative e Apelit ka përcaktuar faktet bazuar në analizën e provave të debatuar gjyqësisht, si dhe ka interpretuar ligjin ku është bazuar për zgjidhjen e çështjes. Lidhur me provën e kundërshtuar nga kërkuësja, ajo është debatuar gjyqësisht që në shkallë të parë dhe nuk rezulton që Gjykata Administrative e Apelit të ketë shtuar faktin disiplinor për të cilin është zgjidhur kontrata e punës, por me anë të asaj prove i ka dhënë përgjigje pretendimit të kërkueses se i kishte kryer detyrat me kujdesin e duhur dhe se shkeljet e konstatuara nuk ishin të tilla që të thyenin parimin e mirëbesimit. Në vijim, Gjykata e Lartë ka interpretuar ligjin, brenda rolit të saj kushtetues, duke dhënë arsyet përse zgjidhja e çështjes në shkallë të dytë ishte e drejtë, si dhe duke i dhënë përgjigje pretendimeve në rekurs. Në vendimet e kundërshtuara nuk konstatohen gjetje arbitrare ose haptazi të paarsyeshme, në kuptimin e gabimeve ligjore ose faktike nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm. Për rrjedhojë, Kolegji çmon se pretendimi i kërkueses për cenimin e procesit të rregullt ligjor në aspektin e standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor dhe të marrjes së një prove të re jashtë procesit administrativ është haptazi i pabazuar.

24. Në përfundim, Kolegji vlerëson se ankimi kushtetues individual nuk plotëson kriteret ligjore për kalimin e tij për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronja “e”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.